

GLOSARIJUS

LIETUVIŲ

Biometric Verification	Biometrinis patikrinimas	Bet kokios priemonės, kuriomis galima išskirtinai identifikuoti asmenį, įvertinus vieną ar kelis skiriamuosius biologinius požymius. Šie biologiniai identifikatoriai apima pirštų atspaudus, rankos ir ausies spenelių geometriją, tinklainės raštus, balso atspaudus ir rašytinius parašus. (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas, Europos Sąjunga, 2016 m.)
Business Continuity	Veiklos tęstinumas	Organizacijos gebėjimas tęsti produktų ar paslaugų teikimą priimtinais iš anksto nustatytais pajėgumais po sutrikimo (ISO 22313:2020)
Business Continuity Management	Veiklos tęstinumo valdymas	Veiklos tęstinumo diegimo ir palaikymo procesas, siekiant išvengti nuostolių ir pasiruošti, sušvelninti ir valdyti sutrikimus (ISO 22313:2020)
Crime prevention	Nusikaltimų ir kitų teisės pažeidimų prevencija	Etiškai priimtina ir įrodymais pagrįsta veikla, kuria siekiama sumažinti nusikalstamumo riziką ir žalingas jo pasekmes, kurių galutinis tikslas – gerinti asmenų, jų grupių ir bendruomenių gyvenimo kokybę bei saugumą. (Europos nusikalstamumo prevencijos tinklas)
Critical infrastructure	Kritinė infrastruktūra	Sistemų, tinklų ir turto visuma, kuri yra tokia svarbi, kad būtinas nuolatinis jų veikimas siekiant užtikrinti organizacijos, regiono, visuomenės bei šalies saugumui užtikrinti (JAV Krašto saugumo departamento svetainė)
Cyber security	Kibernetinis saugumas	Kompiuterių, serverių, mobiliųjų įrenginių, elektroninių sistemų, tinklų ir duomenų apsauga nuo kenkėjiškų atakų („Kaspersky“, svetainė)
Information security	Informacinis saugumas	Apsaugoti informaciją ir informacines sistemas nuo neteisėtos prieigos, naudojimo, atskleidimo, trikdymo, modifikavimo ar sunaikinimo, siekiant užtikrinti vientisumą, konfidencialumą ir prieinamumą (Nacionalinis standartų ir technologijų institutas, JAV Prekybos rūmai, 2020 m.)
Information warfare	Informacinis karas	Veiklos metodai, įskaitant informacijos rinkimą, transportavimą, apsaugą, neigimą, trikdyimą ir pabloginimą, kuriais asmuo išlaiko pranašumą prieš savo priešus (Burns, M. 1999)
Loss prevention	Žalos / nuostolių prevencija	Bet kokie veiksmai, kurių imamasi siekiant sumažinti vagysčių, sugadinimų ar išvaistymo skaičių organizacijoje (Collinso žodynas)
Personnel security	Asmens sauga	Politikos ir procedūrų sistema, kuria siekiama valdyti ir sumažinti riziką, kad žmonės neteisėtais tikslais pasinaudotų teisėta prieiga prie organizacijos turto ar patalpų (JK Vyriausybės leidinys, Personalo ir žmonių saugumas, 2020 m.)

Physical security	Fizinė sauga	Imtis aktyvių ir pasyvių priemonių, skirtų atgrasyti nuo įsibrovėlių, užkirsti kelią neteisėtai prieigai prie turto, pvz., personalo, įrangos, įrenginių, medžiagų ir informacijos, įskaitant vagystes ir sugadinimą, ir apsaugoti šį turtą nuo tokių grėsmių kaip šnipinėjimas, sabotžas, terorizmas, sugadinimas ir nusikalstama veikla. (Saugumo tobulinimo centras, 2017 m.)
Preparedness	Pasirengimas	Nuolatinis planavimo, organizavimo, mokymo, aprūpinimo, pratybų, vertinimo ir korekcinų veiksmų ciklas, siekiant užtikrinti veiksmingą koordinavimą reaguojant į incidentą (Keim, M. 2021)
Recovery	Atsigavimas/ Atkūrimas	Atkurti ir grąžinti organizacijos veiklą iš laikinųjų priemonių, priimtų sutrikimo metu ir po jo (ISO 22301:2019)
Resilience	Atsparumas	Gebėjimas numatyti, atlaikyti, atsigauti ir prisitaikyti prie nepalankių sąlygų, įtampų, atakų ar sistemų trukdžius (Nacionalinis standartų ir technologijų institutas, JAV Prekybos rūmai, 2020 m.)
Response force	Reagavimo pajėgos	Saugumo pajėgos (apsaugos darbuotojai, policijos ar teisėsaugos pareigūnai), užkertančios kelią priešpriešinei sėkmei. Reagavimas susideda iš pertraukimo ir neutralizavimo
Risk	Rizika	Neapibrėžtumo padarinys, veikiantis tikslus (ISO 31000)
Risk analysis	Rizikos analizė	Suvokti rizikos pobūdį ir jos ypatybes, įskaitant, jei reikalaujama, rizikos lygį (ISO 31000)
Risk assessment	Rizikos vertinimas	Bendras rizikos nustatymo, rizikos analizės ir rizikos įvertinimo procesas (ISO 31000)
Risk evaluation	Rizikos įvertinimas	Rizikos analizės rezultatų palyginimas su nustatytais rizikos kriterijais siekiant nustatyti, kur reikia imtis papildomų veiksmų (ISO 31000)
Risk identification	Rizikos nustatymas /identifikavimas	Rasti, atpažinti ir apibūdinti rizikas, kurios gali padėti arba užkirsti kelią organizacijai siekti savo tikslų. (ISO 31000)
Risk management	Rizikos valdymas	Atsižvelgiant į riziką, suderinti veiksmai, skirti organizacijos veiklai nukreipti ir kontroliuoti (ISO 31000)
Risk treatment	Veiksmai, susiję su rizika/ atsakas į rizikas	Pasirinkti ir įgyvendinti rizikos mažinimo veiksmus bei galimybes (ISO 31000)
Safety management	Saugos valdymas	Taikyti principų, sistemos, procesų ir priemonių rinkinį, kad būtų išvengta nelaimingų atsitikimų, traumų ir kitų neigiamų pasekmių (Skybrary, svetainė)
Security management	Saugumo valdymas	Apsaugoti (veiklos) operacijas nuo sutrikimų ir žalos, įskaitant žmones, informaciją, turtą ir reputaciją, taikant procedūrinės, techninės ir fizinės rizikos mažinimo ir kontrolės priemones. (Smith ir Brooks 2012; Fischer ir kt. 2008; Talbot ir Jakeman 2009).
Security officer/guard/ steward	Saugos pareigūnas/ darbuotojas/ valdytojas	Asmuo, įdarbintas/samdomas pagal sutartį apginti, patruliuoti ir saugoti patalpas, turtą ar žmones.
Surveillance	Priežiūra	Stebėti asmenį ar vietą (pvz., vaizdo stebėjimo kameromis) dėl įvykusio ar numatomo teisės pažeidimo (Kembridžo žodynas, pakoreguotas)